

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Brno, Zemědělská 1a, 613 00 Brno

Zpráva č. 13 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 16.6. - 22.6. 2014

Brno 23.6.2014

UKZUZ 048039/2014

1. Počasí

Ve sledovaném období převládalo jasné až polojasné počasí. Denní teploty 20 až 26 °C. Noční teploty 6 až 13 °C. Beze srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Kvůli nedostatku srážek trpí plodiny suchem, pozemky vysychají a ojediněle se vytváří půdní škraloup. Některé plodiny začínají zasychat. Na téměř celém území okresu Znojmo a Břeclav dochází k zavadání a silnému poškození plodin, zejména na lehčích půdách. Listy okopanin, sadbových zelenin, ale i ovocných stromů jsou poškozeny slunečním úžehem a zavadáním. U porostů obilnin dochází k předčasnému dozrávání klasů. V ovocných sadech pokračuje chemické ošetření proti obalečům a v pravidelných intervalech ošetření proti houbovým chorobám. Ošetřuje se také proti plísni bramborové a mandelince bramborové v bramborách.

Ze škodlivých organismů se nejlépe daří mšicím, které se v tomto suchém a teplém počasí dobře množí a poškozují nejen polní plodiny, ale i ovocné dřeviny a drobné ovoce.

Pokračuje sklizeň jahod, třešní, dřeňového hrášku, salátů, zelí a raných brambor. Začíná sklizeň raných meruněk.

OBILOVINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 71-85 BBCH)

Růstová fáze: první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti, obsah zrn vodnatý až těstovitá zralost: obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní

Pokračující plošné střední až silné **horkostní a suchostní poškození pšenice** bylo pozorováno na okrese Znojmo (Jaroslavice, Miroslav, Šatov), předčasné dozrávání klasů bylo pozorováno na písčitých půdách okresu Břeclav (Tvrdonice, Břeclav, 17.6.).

Silné zaplevelení a přerůstání porostu **heřmánkovcem nevonným (*Tripleurospermum inodorum*)** bylo pozorováno na okrese Břeclav (Kostice, 17.6.).

První výskyt **růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)** v klasech byl zjištěn v okrese Blansko (Šebetov, 19.6.).

První výskyt **černí obilnin (*Alternaria spp.*, *Cladosporium spp.*)** v klasech byl zjištěn na okrese Blansko (Šebetov, 19.6.).

První výskyt larev **kyjatek travní (*Metopolophium dirhodum*)** na listech byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 17.6.).

První výskyt imag obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) ve feromonovém lapači byl sledován na okrese Znojmo (Krhovice, 16.6).

JEČMEN OZIMÝ (RF 75-87 BBCH)

Růstová fáze: střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená až žlutá zralost: deformace tlakem nehtu ireverzibilní

Pokračující plošné střední až silné horkostní a suchostní poškození ječmene bylo sledováno na okrese Brno-venkov (Žabčice) a Znojmo (Střelice u Jevišovic).

První výskyt černě obilnin (*Cladosporium spp.*) v klasech byl nalezen v okrese Blansko (Karolín, 16.6.).

První výskyt larev mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) byl pozorován na okrese Břeclav (Moravská Nová Ves, 18.6.).

Lokálně střední výskyt larev plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*) byl nalezen v zrnech na okrese Znojmo (Načeratice).

JEČMEN JARNÍ (RF 61-83 BBCH)

Růstová fáze: počátek květu: prvé prašníky viditelné až časná těstovitá (vosková) zralost

Pokračující plošné střední až silné horkostní a suchostní poškození ječmene bylo sledováno na okrese Znojmo (Jaroslavice, Miroslav, Šatov, 17.6.).

První výskyt ružovění klasů ječmene (*Fusarium spp.*) na obilkách byl objeven na okrese Znojmo (Hodonice, 16.6.).

První výskyt prašné snětivosti ječmene (*Ustilago nuda f. sp. hordei*) byl zjištěn na okrese Blansko (Šebetov, 19.6.).

První výskyt larev kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) byl pozorován na okrese Břeclav (Hrušky, 18.6.).

KUKUŘICE SETÁ (RF 15–33)

Růstová fáze: 3. list vyvinutý až 3. kolénko patrné

Pokračující plošné střední až silné horkostní a suchostní poškození kukuřice na listech bylo pozorováno na okresech Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou) i Znojmo (Božice, Jaroslavice, Strachotice, Velký Karlov, 17.6.), Břeclav (Týnec, 17.6.).

První výskyt všech vývojových stádií svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*) na listech byl nalezen na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou, 18.6.).

První výskyt samiček i larev mšic (*Aphididae*) na listech byl pozorován na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou, 18.6.) i Znojmo (Hodonice, 16.6.).

První výskyt vajíček zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*) na listech byl sledován na okrese Znojmo (Jaroslavice, 17.6.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 69 - 75 BBCH)

Růstová fáze: konec květu až asi 50% lusků dosáhlo druhově resp. odrůdově specifické velikosti

Lokálně střední výskyt deformovaných lusků poškozených sáním třásněnkou hrachovou (*Kakothrips robustus*) byl zjištěn na okrese Břeclav (Hrušky, 17.6.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 77-81 BBCH)

Růstová fáze: asi 70% šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až asi 10% šešulí vyzrálo (semena černá a tvrdá)

První výskyt **černě řepky (*Cladosporium spp.*)** na šešulích byl zjištěn na okrese Blansko (Doubravice nad Svitavou, 16.6.).

Lokálně střední výskyt poškození šešulí **ptáky (*Aves*)** bylo pozorováno na okrese Břeclav (Týnec, 17.6.)

MÁK SETÝ (RF 54-62 BBCH)

Růstová fáze: plné kvetení - většina rostlin kvete až fáze mladé tobolky

První výskyt imag **krytonosce makovicového (*Neoglacianus maculaalba*)** na mladých makovicích byl nalezen na okrese Blansko (Bořítov, 16.6.).

SLUNEČNICE (RF 51-53 BBCH)

Růstová fáze: květenství již rozpoznatelné mezi mladými listy (fáze hvězdy) až květenství se odděluje od listové růžice: krycí listy zřetelně rozpoznatelné od listů

Lokálně silný výskyt **suchostního poškození slunečnice** bylo sledováno na okrese Znojmo (Božice, Hodonice, Jaroslavice, Mackovice) i na lokalitách okresu Břeclav (Lednice, Břeclav, Horní Bojanovice).

Pokračující plošné střední až silné výskyty samiček a larev **mšice makové (*Aphis fabae*)** a **mšice slíkové (*Brachycaudus helichrysi*)** na tvořícím se úboru byly zjištěny na okrese Znojmo (Hevlín, Hodonice, Křídlovky, Strachotice).

Prahová hodnota je překročena v době květního poupěte při zjištění 30 a více mšic na rostlině a v období těsně před květem 50 a více mšic na rostlinu. Později se porost ošetřuje jen v případě výskytu několika set mšic na rostlinu.

OKOPANINY

ŘEPA CUKROVKA (RF 31-39 BBCH)

Růstová fáze: počátek zapojování, listy pokrývají 10% povrchu půdy až plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

Zavadání **suchem** a poškození listů **slunečním úpalem** bylo pozorováno na okrese Břeclav (Lednice, 17.6.).

Na okrese Blansko (Bořítov, 16.6.) nalezen na listech první výskyt **fómové listové skvrnitosti řepy (*Pleospora betae*)**.

První výskyt larev **mšice makové (*Aphis fabae*)** se základy křídel byl zjištěn na mladých listech v okrese Uherské Hradiště (Uherský Ostroh, 18.6.).

BRAMBOR (RF 61-87 BBCH)

Růstová fáze: počátek květu až stonky zažloutlé

První výskyt **terčovitě skvrnitosti bramboru (*Alternaria solani*)** na starších listech byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 17.6.).

První výskyt **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** na listech byl zjištěn v okrese Blansko (Jabloňany, 19.6.).

První výskyt larev L1 až L3 **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** na listech byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 17.6.) a Blansko (Bořítov, 20.6.). Lokálně silný výskyt larev a imag na listech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 19.6.), lokálně střední výskyt larev L2 a L3 zjištěn na okrese Břeclav (Hrušky, 18.6., Němčičky, 19.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 74-81 BBCH)

Růstová fáze: průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu) až počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení)

Silný výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl zjištěn na okrese Blansko (Újezd u Kunštátu, 16.6.).

Pokračující střední až silné výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** na letorostech byly sledovány na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Těšetice u Znojma).

Včasná a opakovaná mechanická odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění napadení v době květu a těsně po odkvětu více jak 2% květních a listových růžic. Preventivní chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července. K oddálení vzniku rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Pokračující silný výskyt imag **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.).

Silný výskyt imag **nesytky jabloňové (*Synanthedon myopa*)** ve feromonových lapačích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.).

První výskyt imag **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** ve feromonovém lapáku byl zaznamenán na okrese Blansko (Újezd u Kunštátu, 16.6.).

Silný výskyt imag **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán na okresech Blansko (Újezd u Kunštátu, 19.6.), 12.6. byl vrchol náletu – silný výskyt, zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 12.6.).

Silný výskyt imag **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn na okrese Blansko (Újezd u Kunštátu, 16.6., 19.6.).

Silný výskyt imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okresech Vsetín (Janišov, 16.6.), Znojmo (Hrádek u Znojma, 16.6.), Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.). Vrchol náletu se silnou intenzitou zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 16.6.).

Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění jednoho a více imag za jeden den ve feromonovém lapači. Chemická ochrana se provádí 7 až 10 dní po zjištění překročení prahové škodlivosti.

První výskyt imag **obaleče ovocného (*Pandemis heparana*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.).

První výskyt imag **obaleče pupenového (*Spilonota ocellana*)** ve feromonových lapačích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.).

První výskyt housenek **obalečů (*Tortricidae*)** v plodech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 16.6.).

Rozlézáni larev prvního instaru **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** bylo pozorováno na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.). První výskyt larev na plodech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 18.6.).

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 75-77 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 50% (polovinu) konečné velikosti až plod dosahuje asi 70% konečné velikosti

První výskyt **červené skvrnitosti listů (*Polystigma rubrum*)** na listech byl zjištěn v okrese Blansko (Újezd u Kunštátu, 19.6.).

Na okrese Blansko (Újezd u Kunštátu, 16.6.) zaznamenán první výskyt **suché skvrnitosti listů slivoně (Stigmia carpophila)**.

Vrchol náletu **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** se silným výskytem imag ve feromonových lapácích byl vyhodnocen v okresech Zlín (Žlutava, 16.6.), Vsetín (Janišov, 16.6.), Břeclav (Němčičky, 12.6.).

Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění tří a více imag za jeden den ve feromonovém lapači. Chemická ochrana se provádí 7 až 10 den po zjištění překročení prahové škodlivosti.

MERUŇKA (RF 77 - 81 BBCH)

Růstová fáze: plod velikosti do 70% až pokročilé zbarvování plodů

První výskyt **moniliniové hniloby meruněk (Monilinia fructigena)** na plodech byl zjištěn na okrese Břeclav (Hrušky, 19.6.).

Pokračuje silný výskyt **obaleče meruňkového (Enarmonia formosana)** ve feromonových lapácích v okrese Zlín (Žlutava, 16.6 a 19.6.).

BROSKVOŇ (RF 75-81 BBCH)

Růstová fáze: plod velikosti do 50% až počátek zbarvování plodů

Vrchol náletu a silná intenzita výskytu imag **makadlovky broskvoňové (Anarsia lineatella)** ve feromonovém lapači byla zjištěna na okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 18.6.), pokračující střední výskyt pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 16.6.).

Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění tří a více imag za jeden den ve feromonovém lapači. Chemická ochrana se provádí 7 až 10 den po zjištění překročení prahové škodlivosti.

TŘEŠEŇ (RF 85-87 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zbarvování plodů až sklizňová zralost

První výskyt larev **virtule třešňové (Rhagoletis cerasi)** v plodech byl pozorován na okrese Brno-město (Chrlice, 16.6.).

ZELENINA

ZELÍ HLÁVKOVÉ (RF 19-41 BBCH)

Růstová fáze: 9 nebo více listů rozvinuto až začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté

První výskyt imag **molice vlašovičnickové (Aleyrodes proletella)** na listech byl objeven na okrese Blansko (Bořitov, 16.6.).

První výskyt larev **molice vlašovičnickové (Aleyrodes proletella)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 18.6.).

První výskyt larev **mšice zelné (Brevicoryne brassicae)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 18.6.).

První výskyt vajíček **běláska řepového (Pieris rapae)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 18.6.).

KAPUSTA RŮŽIČKOVÁ (RF 43 BBCH)

Růstová fáze: dosažení 30% očekávaného odrůdově typického průměru růžice. Hlavní stonek dosáhl 30% očekávané odrůdově typické výšky

První výskyt **molice vlašovičnickové (Aleyrodes proletella)** na listech byl pozorován na okrese Břeclav (Hrušky, 9.6.).

CIBULE (RF 14-16 BBCH)

Růstová fáze: 4. pravý list (>3 cm) zřetelně viditelný až 6. pravý list (>3 cm) zřetelně viditelný

První výskyt **plísně česnekovitých (*Peronospora destructor*)** byl zaznamenán na okrese Blansko (Bořitov, 16.6.).

Již od měsíce června se provádí preventivní chemická ochrana v 7 až 14 denních intervalech kontaktními fungicidy. V případě zjištění prvních výskytů se provede ošetření fungicidy s kurativním účinkem s následným opakováním podle vývoje infekčního tlaku.

TYKEV OLEJNÁ

První výskyt příznaků **virové žluté mozaiky cukety (*Zucchini yellow mosaic virus*, ZYMV)** na listech byl pozorován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 19.6.).

Zpracovali: Ing. Eliška Kopřivová a Ing. Zbyněk Mikel